

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ЖІНОЧОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У РАНЬОМУ ДОРОСЛОМУ ВІЦІ

У статті розглядається проблема взаємозв'язку емоційного інтелекту та жіночої ідентичності у період ранньої дорослості. Актуальність дослідження зумовлена соціальними змінами сучасного суспільства, зростанням вимог до психологічної гнучкості особистості та необхідністю ефективної емоційної адаптації в умовах підвищених життєвих навантажень. Жіноча ідентичність розглядається як багатовимірне психологічне утворення, що поєднує уявлення про себе, прийняття гендерних ролей та інтеграцію особистісного і соціального досвіду.

Представлено результати емпіричного дослідження особливостей емоційного інтелекту та типів жіночої ідентичності у жінок раннього дорослого віку. Отримані дані свідчать, що структура емоційного інтелекту є неоднорідною, найбільш вираженими виявляються здібності до розпізнавання та розуміння емоцій, тоді як регулятивні аспекти емоційної діяльності потребують подальшого розвитку. Водночас у структурі гендерної ідентичності досліджуваних жінок спостерігається тенденція до поєднання традиційно фемінних і маскуліних характеристик, що відображає формування гнучких моделей жіночності у сучасному соціокультурному контексті.

Аналіз взаємозв'язків між досліджуваними показниками показав, що різні аспекти гендерної ідентичності пов'язані з різними складовими емоційного інтелекту. Фемінні риси більшою мірою асоціюються з емоційною чутливістю та здатністю до розпізнавання переживань інших людей, тоді як маскуліні характеристики пов'язані з регулятивними аспектами емоційної діяльності. Найбільш виражені взаємозв'язки з показниками емоційного інтелекту виявлено з андрогінністю, що свідчить про продуктивність гнучких моделей гендерної ідентичності для розвитку емоційного інтелекту.

Ключові слова: *емоційний інтелект, жіноча ідентичність, емоційна регуляція, рання дорослість, гендерні ролі, андрогінність, психологічні ресурси особистості.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах соціальних змін, зростання вимог до психологічної гнучкості та підвищеного навантаження на внутрішні ресурси особистості питання формування жіночої ідентичності набуває особливого значення. Гендерна ідентичність розглядається як складний багатовимірний конструкт, що охоплює уявлення людини про себе, прийняття гендерної ролі, а також здатність інтегрувати особистісний, соціальний і тілесний досвід. Її становлення відбувається під впливом соціальних очікувань, культурних норм, сімейних моделей і власної емоційно-ціннісної системи особистості.

У сучасному українському суспільстві, де жінка часто поєднує численні професійні, сімейні та соціальні ролі, проблема збереження цілісності ідентичності набуває особливої ваги як для психологічної науки, так і для практики психологічної допомоги.

Одним із важливих внутрішніх ресурсів, що сприяє адаптації особистості, підтримує емоційну стійкість і забезпечує можливості конструктивної самореалізації, є емоційний інтелект. Він визначає здатність людини розпізнавати та розуміти власні емоції й емоції інших, регулювати емоційні стани та ефективно будувати міжособистісні взаємини. Оскільки формування жіночої ідентичності тісно пов'язане з емоційним досвідом, міжособистісною взаємодією та рефлексією власних переживань, емоційний інтелект можна розглядати як важливий психологічний механізм, що підтримує процес її становлення та розвитку.

Попри значну кількість досліджень, присвячених як емоційному інтелекту, так і гендерній ідентичності, питання їх взаємозв'язку у період ранньої дорослості залишається недостатньо висвітленим. Саме у віці 25–35 років відбувається інтенсивне переосмислення життєвих цінностей, формування професійної траєкторії, побудова партнерських і сімейних відносин, що робить цей етап розвитку особливо значущим для становлення ідентичності. У цьому контексті особливого значення набуває дослідження взаємозв'язку емоційного інтелекту та особливостей жіночої ідентичності у період ранньої дорослості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема емоційного інтелекту протягом останніх десятиліть активно розробляється у психологічній науці. У сучасних дослідженнях він розглядається як інтегративна характеристика особистості, що поєднує здатність до усвідомлення, розуміння та регуляції емоцій, а також ефективного використання емоційної інформації у міжособистісній взаємодії. Значний внесок у розроблення теоретичних засад дослідження емоційного інтелекту зробили О. Чебикін, С. Дерев'яно, В. Зарицька, які розглядають його як важливий компонент емоційної компетентності та психологічної адаптації особистості [6; 8; 16]. У сучасних працях також підкреслюється роль емоційного інтелекту у забезпеченні психологічної стійкості, соціальної ефективності та гармонійного особистісного розвитку [3; 11].

Окремий напрям досліджень пов'язаний із вивченням гендерних аспектів емоційного інтелекту. У працях Є. Діденка та С. Кондратюк показано, що прояви емоційної чутливості, емпатії та здатності до регуляції емоцій можуть мати певні гендерні відмінності, зумовлені особливостями соціалізації чоловіків і жінок [7]. При цьому дослідники наголошують, що структура емоційного інтелекту формується під впливом як індивідуально-психологічних, так і соціокультурних чинників.

Проблема гендерної ідентичності також посідає важливе місце у сучасних психологічних дослідженнях. У наукових працях підкреслюється її багатовимірний характер, що включає систему уявлень про себе як представника певної статі, прийняття соціальних ролей та інтеграцію особистісного і соціального досвіду [10; 12; 13]. Гендерна ідентичність розглядається як динамічний феномен, який формується в процесі соціалізації та особистісного розвитку й пов'язаний із системою цінностей, життєвих установок та способів самореалізації особистості.

У сучасних дослідженнях також звертається увага на взаємозв'язок гендерної ідентичності з різними аспектами психологічного благополуччя та самореалізації особистості. Зокрема, у роботах О. Васильченко та І. Букалової показано, що особливості структури ідентичності можуть виступати важливим чинником самореалізації жінок у дорослому віці [4]. Водночас результати дослідження С. Ситник, С. Полшкової та Д. Трофімової свідчать про те, що андрогінний тип гендерної ідентичності пов'язаний із більш високим рівнем розвитку емоційного інтелекту та більшою гнучкістю емоційної регуляції [14]. Як

зауважують Н. Фалько, О. Крижановський, І. Остополець, О. Прокоф'єва, П. Крижановський, важливого значення набуває і вивчення гендерних особливостей самореалізації особистості. [15] Разом з тим аналіз наукових джерел показує, що більшість досліджень емоційного інтелекту та гендерної ідентичності здійснюється переважно в межах окремих наукових напрямів. Питання їх взаємозв'язку, зокрема у контексті становлення жіночої ідентичності в період ранньої дорослості, залишається недостатньо розробленим і потребує подальшого емпіричного вивчення.

Метою статті є визначення особливостей взаємозв'язку між емоційним інтелектом та жіночою ідентичністю у ранньому дорослому віці.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Для емпіричного вивчення взаємозв'язку між емоційним інтелектом та особливостями жіночої ідентичності було проведено дослідження серед жінок раннього дорослого віку (25–35 років).

Для оцінювання емоційного інтелекту застосовано тест MSCEIT-V2.0 (Дж. Майєр, П. Селовеї, Д. Карузо), який розглядає емоційний інтелект як систему емоційних здібностей [17]. Методика складається з восьми секцій, об'єднаних у чотири гілки відповідно до моделі Майєра–Селовеї–Карузо: сприймання та ідентифікація емоцій, використання емоцій у мисленні, розуміння емоцій та управління емоціями. Завдання тесту передбачають розпізнавання емоцій на обличчях і зображеннях, оцінювання ролі емоцій у різних видах діяльності, вибір емоційних реакцій у змодельованих життєвих ситуаціях та аналіз ефективності стратегій емоційної регуляції. Використання MSCEIT-V2.0 дає змогу отримати стандартизовані показники емоційних здібностей і проаналізувати структуру емоційного інтелекту респонденток.

Для визначення типу гендерної ідентичності застосовано Статеворольовий опитувальник С. Бем (BSRI), спрямований на оцінювання вираженості маскулітних, фемінних та андрогінних рис. Опитувальник містить перелік особистісних характеристик, традиційно пов'язаних із певними гендерними ролями, що дозволяє визначити індивідуальний профіль гендерної ідентичності та описати особливості самопрезентації і рольової поведінки жінок.

У дослідженні взяли участь 108 жінок віком 25–35 років, які постійно проживають в Україні. Вибір саме цієї вікової групи пов'язаний з тим, що період ранньої дорослості є важливим етапом стабілізації ідентичності, характеризується активним засвоєнням соціальних ролей, професійним

самовизначенням і відносною зрілістю емоційної регуляції. Критеріями включення до вибірки були жіноча стать, вік 25–35 років, освіта не нижче рівня незакінченої вищої (що забезпечує достатній рівень рефлексії та когнітивних ресурсів для виконання завдань тесту MSCEIT-V2.0), а також проживання на території України. Опитування проводилося онлайн за добровільною згодою учасниць.

Обробка результатів здійснювалася із застосуванням методів первинної та кореляційної статистики. На першому етапі було проведено первинний аналіз даних, що включав обчислення середніх значень, стандартних відхилень і діапазонів варіації показників емоційного інтелекту та гендерної ідентичності, що дозволило охарактеризувати загальний рівень їх вираженості у вибірці. Для виявлення взаємозв'язків між досліджуваними змінними використовувався коефіцієнт кореляції Пірсона, який дав змогу визначити силу та напрямок зв'язків між компонентами емоційного інтелекту та показниками гендерної ідентичності. Перед проведенням кореляційного аналізу було перевірено нормальність розподілу досліджуваних змінних. Аналіз показників асиметрії та ексцесу засвідчив, що їх значення перебувають у допустимих межах, що дозволило використовувати параметричні статистичні методи. Надійність шкал перевірялася за допомогою коефіцієнта внутрішньої узгодженості Cronbach's α . Отримані значення знаходилися у межах прийняттого рівня ($\alpha > 0,70$), що підтверджує достатню психометричну надійність використаних інструментів у досліджуваній вибірці. Статистичну обробку даних здійснювали за допомогою пакета SPSS 22.0, рівень статистичної значущості приймався на рівні $p < 0,05$. Результати дослідження емоційного інтелекту отримані за допомогою тесту MSCEIT-V2.0 (Дж. Мейєр, П. Селовей, Д. Карузо) представлені в табл. 1.

Таблиця 1

**Показники розвитку емоційного інтелекту у жінок раннього дорослого віку
(N = 108)**

Шкали	Стени
Ідентифікація емоцій	5,3
Фасилітація емоцій	3,9
Розуміння емоцій	4,6
Управління емоціями	4,3
Загальний EI	4,5

У досліджуваних жінок емоційний інтелект проявляється як неоднорідна система, де окремі компоненти розвинені по-різному. Найбільш вираженою виявилася здатність розпізнавати й точно ідентифікувати емоції, тоді як використання емоцій для підтримки мислення та регуляція емоційних станів мають нижчі показники. Такий розподіл є характерним для вибірок дорослих респондентів і загалом узгоджується з даними сучасних досліджень. Зокрема, О. Чебикін підкреслює, що базові перцептивні емоційні здібності формуються раніше та відзначаються більшою стабільністю, ніж складніші регулятивні процеси, які потребують значного життєвого досвіду, рефлексії та емоційної зрілості [16]. У роботах В. Зарицької та Н. Буркало також наголошується, що здатність розпізнавати емоції є природним сильним боком більшості жінок, однак це не гарантує високої якості емоційної регуляції чи здатності використовувати емоційні стани як ресурс діяльності [3; 8].

Нижчі показники фасилітації та регуляції емоцій узгоджується з твердженнями С. Карпенко, який підкреслює, що саме ці компоненти емоційного інтелекту є найбільш чутливими до впливу стресу, емоційного виснаження та соціального тиску [11]. Для жінок раннього дорослого віку, які часто поєднують кілька соціальних ролей і перебувають у періоді активного самовизначення, характерна підвищена емоційна навантаженість, що може знижувати здатність перетворювати емоції на інструмент мислення та продуктивної діяльності. Таким чином, отримані дані відображають не просто середній рівень розвитку окремих складових емоційного інтелекту, а й певні вікові та соціально-психологічні закономірності, характерні для цього періоду життя. Дослідження С. Діденка та С. Кондратюк підтверджують, що жінки краще ідентифікують емоції, але нерідко демонструють складнощі у використанні емоцій для конструктивного прийняття рішень [7].

Таким чином, отримані емпіричні дані не лише відповідають результатам попередніх досліджень, але й розширюють їх, оскільки дозволяють описати цілісний профіль емоційного інтелекту жінок ранньої дорослості. Вираженість перцептивних емоційних здібностей при відносно недостатньому розвитку регулятивних компонентів може розглядатися як важливий психологічний чинник, що впливає на становлення жіночої ідентичності. Адже, як зазначають Т. Іванова та О. Карч, формування зрілої жіночої ідентичності передбачає не лише глибоке відчуття власних емоцій, але й здатність їх інтегрувати у ціннісну, поведінкову та рольову структуру особистості [10]. З огляду на це, отримані

результати підкреслюють доцільність подальшого аналізу того, як різні компоненти емоційного інтелекту виступають ресурсами або, навпаки, зонами вразливості у процесі формування жіночої ідентичності.

Результати дослідження типу гендерної ідентичності за «Статеворольовим опитувальником» С. Бем (BSRI) представлені в табл. 2.

Таблиця 2

Показники типу гендерної ідентичності у жінок раннього дорослого віку (N = 108)

Шкали	M±SD
Фемінність	4,7±0,4
Маскулінність	4,8±0,5
Індекс IS	-0,12

У дослідженні було встановлено, що жінки раннього дорослого віку демонструють високий і водночас збалансований рівень фемінних і маскулінних рис, що свідчить про переважання андрогінного типу гендерної ідентичності, коли традиційно «жіночі» характеристики (емоційність, чуйність, турботливість) поєднуються з рисами, які зазвичай описують як «чоловічі» (рішучість, автономність, орієнтація на досягнення). Тобто, йдеться про гнучку й інтегровану модель жіночності. Отримані дані загалом відповідають тенденціям, описаним у сучасній українській психології. У праці Ж. Богдан та Я. Мовчан підкреслюється, що сучасна жінка дедалі частіше поєднує у своїй ідентичності як традиційні фемінні, так і агентні, суб'єктні характеристики, що виходять за рамки стереотипних уявлень про «класичну» жіночність [2]. У цьому контексті зафіксований в нашій вибірці андрогінний профіль можна розглядати як відображення соціокультурних змін, коли жінка одночасно зберігає емоційно-турботливий вимір і посилює позицію суб'єкта власного життя.

Теоретичні моделі гендерної ідентичності, запропоновані Т. Івановою, М. Карч та І. Ковальчук, описують її як мультिवаріативний феномен, у межах якого фемінність і маскулінність можуть поєднуватися у різних пропорціях і конфігураціях [10; 13]. Саме андрогінний тип розглядається авторами як один із найбільш адаптивних варіантів, оскільки забезпечує широкий спектр рольової поведінки та способів реагування на соціальні виклики. Методологічні підходи Л. Комарницької та І. Завадської до вивчення гендерної ідентифікації в онтогенезі

також підкреслюють, що в умовах сучасних соціальних трансформацій жінки частіше формують індивідуалізовані, «змішані» моделі жіночності, які не зводяться до жорстко фіксованих традиційних сценаріїв [12]. Таким чином, результати нашого дослідження емпірично підтверджують уявлення про багатовимірність та гнучкість жіночої ідентичності.

Для встановлення характеру взаємозв'язків між структурними компонентами емоційного інтелекту та параметрами жіночої ідентичності було проведено кореляційний аналіз, результати якого представлені в табл. 3.

Таблиця 3

Особливості взаємозв'язків між емоційним інтелектом та типами гендерної ідентичності у жінок раннього дорослого віку (N = 108)

Шкали	Фемінність	Маскуліність	Індекс IS
Кількість значущих кореляцій	2	1	5
Ідентифікація емоцій	0,38*	0,19	0,31*
Фасилітація емоцій	0,12	0,17	0,34*
Розуміння емоцій	0,33*	0,23	0,35*
Управління емоціями	0,15	0,29*	0,33*
Загальний EI	0,24	0,22	0,33*

Примітка: * $p \leq 0,05$; ** $p \leq 0,01$

Отримані дані свідчать про наявність статистично значущих взаємозалежностей між окремими емоційними здібностями та рисами гендерної самопрезентації у жінок раннього дорослого віку. Зокрема, виявлено позитивний зв'язок між фемінністю та здатністю до ідентифікації емоцій ($p \leq 0,05$), а також між фемінністю та розумінням емоцій ($p \leq 0,05$). Це означає, що жінки, у яких сильніше виражені традиційно фемінні риси (емпатійність, чутливість до міжособистісних відносин, орієнтація на підтримку), як правило, краще розпізнають емоційні стани інших людей та точніше інтерпретують емоційні ситуації. Подібні результати узгоджуються з даними гендерної психології, де підкреслюється, що фемінна модель соціалізації сприяє розвитку емоційної чутливості, емпатії та уважності до міжособистісних сигналів [2; 5].

Разом з тим показники маскуліності демонструють інший характер зв'язків. Статистично значущий взаємозв'язок виявлено між маскуліністю та

здатністю до управління емоціями ($p \leq 0,05$). Це може свідчити про те, що риси, пов'язані з агентністю, самоконтролем і орієнтацією на результат, сприяють більш ефективній емоційній регуляції. У роботах Є. Діденка та С. Кондратюк також зазначається, що маскулінні характеристики можуть бути пов'язані з більш вираженою здатністю до контролю емоційних реакцій та поведінкової саморегуляції [7].

Особливу увагу привертає те, що індекс андрогінності (IS) має статистично значущі зв'язки практично з усіма компонентами емоційного інтелекту: ідентифікацією емоцій ($p \leq 0,05$), фасилітацією емоцій ($p \leq 0,05$), розумінням емоцій ($p \leq 0,05$), управлінням емоціями ($p \leq 0,05$) та загальним рівнем емоційного інтелекту ($p \leq 0,05$). Це свідчить про те, що поєднання фемінних і маскулінних характеристик створює найбільш сприятливі психологічні умови для розвитку емоційної компетентності. Отримані результати узгоджуються з даними дослідження С. Ситник, С. Полшкової та Д. Трофімової, які встановили, що особи з андрогінним типом гендерної ідентичності демонструють більш високий рівень розвитку емоційного інтелекту та більшу гнучкість у використанні емоційних стратегій [14]. Подібну позицію підтримують також Т. Іванова та М. Карч, які розглядають гендерну ідентичність як мультіваріативний феномен, що передбачає інтеграцію різних рис і поведінкових стратегій [10].

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що різні компоненти емоційного інтелекту пов'язані з різними аспектами гендерної ідентичності. Фемінність асоціюється насамперед із емоційною чутливістю та здатністю до розпізнавання емоцій, тоді як маскулінність – із регулятивними аспектами емоційної діяльності. Найбільш сприятливим для розвитку емоційної компетентності виявляється андрогінний профіль гендерної ідентичності, який забезпечує поєднання емоційної чутливості та поведінкової гнучкості. Ці результати узгоджуються з сучасними теоретичними підходами до розуміння гендерної ідентичності як інтегрованої системи особистісних ресурсів, що сприяють психологічній адаптації та самореалізації особистості.

Отримані дані дозволяють розглядати андрогінність як інтегративну особистісну характеристику, що створює сприятливі умови для розвитку емоційного інтелекту. Поєднання фемінної емоційної чутливості та маскулінної поведінкової активності формує більш гнучку систему емоційної регуляції, що підвищує ефективність розуміння, використання та управління емоціями. Це

узгоджується з уявленнями сучасної психології про адаптивність андрогінної гендерної ідентичності.

Висновки. Отримані результати дозволяють розглядати гендерну ідентичність не лише як систему соціально засвоєних ролей або особистісних характеристик, а як важливий психологічний ресурс емоційного функціонування особистості. Виявлені кореляційні зв'язки свідчать, що різні компоненти емоційного інтелекту спираються на різні аспекти гендерної самопрезентації, фемінні риси пов'язані передусім із підвищеною емоційною чутливістю та здатністю до розпізнавання переживань, тоді як маскулінні характеристики більшою мірою пов'язані з регулятивними аспектами емоційної діяльності.

Особливого значення набуває той факт, що найстійкіші взаємозв'язки з показниками емоційного інтелекту продемонстрував індекс андрогінності. Це дозволяє припустити, що поєднання фемінних і маскулінних характеристик створює більш гнучку систему психологічної регуляції, яка забезпечує як емоційну чутливість, так і ефективне управління емоційними станами. Подібне поєднання рис може розглядатися як важливий чинник психологічної адаптації особистості в умовах складної соціальної взаємодії та високих емоційних навантажень.

Таким чином, результати дослідження підтверджують положення сучасної психології про мультिवаріативний характер гендерної ідентичності та її функціональну роль у розвитку емоційної компетентності. Поєднання фемінних і маскулінних характеристик формує більш складну й адаптивну модель емоційного функціонування особистості. Отримані результати розширюють уявлення про роль емоційного інтелекту як психологічного ресурсу становлення жіночої ідентичності у ранньому дорослому віці.

Перспективним напрямом подальших досліджень є аналіз психологічних механізмів взаємодії емоційного інтелекту з різними моделями гендерної ідентичності, а також вивчення динаміки цих взаємозв'язків у різних вікових періодах дорослості.

Література

1. Августюк М. М. Методичні поради до підвищення рівня емоційного інтелекту в здобувачів вищої освіти. Острог: Нац. ун-ту «Острозька акад.», 2022. 94 с.
2. Богдан Ж., Мовчан Я. Гендерна психологія: навчально-методичний посібник. Харків: Друкарня Мадрид, 2021. 155 с.

3. Буркало Н. І. Психологічні особливості емоційного інтелекту. *Psychological Journal*. 2019. №5 (7). С. 34–49. DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2019.5.7>
4. Васильченко О., Букалова І. Система ідентичності як чинник самоактуалізації жінок віком від 30 до 40 років. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 3(79). С. 413–420. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-413-420>
5. Гоян І. М., Петранюк А. І. Психологічні аспекти прийняття власної гендерної ідентичності в умовах соціального тиску. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. С. 47–51. DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v052.2024.8>
6. Дерев'янюк С. П. Феноменологія емоційного інтелекту: навч.- метод. посіб. Чернівці: Десна Поліграф, 2016. 312 с.
7. Діденко Є. О., Кондратюк С. М. Гендерні особливості емоційного інтелекту особистості. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2016. №12. С. 137–141.
8. Зарицька В. В. Психологія емоційного інтелекту. Запоріжжя: Олді+, 2022. 428 с.
9. Іваненко Б. Б. Я-ідентичність особистості: статичні й динамічні аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2020. Випуск 7. С. 53–61. DOI: <https://doi.org/10.30970/PS.2020.7.8>
10. Іванова Т.В., Карч М.О. Гендерна ідентичність як мультіваріативний феномен. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2020. Т. 31(70), № 4. С. 28–33. DOI: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.4/04>
11. Карпенко Є. В. Сучасні вектори дослідження емоційного інтелекту особистості. *Психологія і особистість*. 2019. № 1(15). С. 54–66. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.2559617>
12. Комарніцька Л. М., Завадська І. М. Гендерна ідентичність як психологічний феномен. *Інклюзія і суспільство*. 2024. №2. С. 82-87 DOI: <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2024-2-12>
13. Ковальчук Т. В., Карч М. О. Гендерна ідентичність як мультіваріативний феномен. *Вісник психологічних наук*. 2020. № 4. С. 45–58. DOI: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.4/04>
14. Ситник С. І., Полшкова С. Г., Трофімова Д. О. Особливості емоційного інтелекту в осіб з андрогінним типом гендерної ідентичності (За С. Бем). *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. №2. С. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.2.14>

15. Фалько Н. М., Крижановський О. М., Остополець І. Ю., Прокоф'єва О. О., Крижановський П. О. Гендерні особливості самореалізації особистості. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи. №1. 2024. С. 159-169 DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-64-2-5-159-169>

16. Чебикін О. Я. Емоційний інтелект, його пізнавально-мисленнєві ознаки та функції. *Наука і освіта*. 2020. № 1. С. 19–28. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2020-1-3>

17. Яцюк М. Емоційний інтелект особистості (на хвилі Нової української школи): навч.-метод. посіб. Вінниця: «Діло», 2019. 105 с.

References

1. Avhustiuk, M. M. (2022). Methodological recommendations for increasing the level of emotional intelligence in higher education students. Ostroh: National University of Ostroh Academy.

2. Bohdan, Zh., & Movchan, Ya. (2021). Gender psychology: educational and methodological manual. Kharkiv: Madrid Printing House.

3. Burkalo, N. I. (2019). Psychological features of emotional intelligence. *Psychological Journal*, 5(7), 34–49. DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2019.5.7>

4. Vasylenko, O., & Bukalova, I. (2025). The system of identity as a factor of self-actualization of women aged 30–40. *Scientific Notes of KROK University*, 3(79), 413–420. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-413-420>

5. Hoian, I. M., & Petraniuk, A. I. (2025). Psychological aspects of accepting one's own gender identity under conditions of social pressure. *Current Issues of Philosophy and Sociology*, 47–51. DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v052.2024.8>

6. Derevianko, S. P. (2016). Phenomenology of emotional intelligence. Chernihiv: Desna Polihraf.

7. Didenko, Ye. O., & Kondratiuk, S. M. (2016). Gender features of emotional intelligence of personality. Collection of Scientific Works of Khmelnytskyi Institute of Social Technologies of the University “Ukraine”, 12, 137–141.

8. Zarytska, V. V. (2022). Psychology of emotional intelligence. Zaporizhzhia: Oldi+.

9. Ivanenko, B. B. (2020). Self-identity of personality: Static and dynamic aspects. *Bulletin of Lviv University. Series: Psychological Sciences*, 7, 53–61. DOI: <https://doi.org/10.30970/PS.2020.7.8>

10. Ivanova, T. V., & Karch, M. O. (2020). Gender identity as a multivariate phenomenon. *Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University*, 31(70), 4, 28–33. DOI: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.4/04>

11. Karpenko, Ye. V. (2019). Modern vectors of research on emotional intelligence of personality. *Psychology and Personality*, 1(15), 54–66. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.2559617>

12. Komarnitska, L. M. & Zavadska, I. M. (2024) Gender identity as a psychological phenomenon. *Inclusion and society*, 2, 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2024-2-12>

13. Kovalchuk, I. (2020). Gender identity as a multivariate phenomenon. *Bulletin of Psychological Sciences*, 4, 45–58. DOI: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.4/04>

14. Sytnyk, S. I., Polshkova, S. H., & Trofimova, D. O. (2021). Features of emotional intelligence in individuals with an androgynous type of gender identity. *Dnipro Scientific Journal of Public Administration, Psychology and Law*, 2, 82–87. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.2.14>

15. Falko, N. M., Kryzhanovsky, O. M., Ostopolets, I. Yu., Prokofieva O. O., & Kryzhanovsky, P. O. (2024) Gender features of personality self-realization. Theoretical and applied problems of psychology and social work, 1, 159–169. DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-64-2-5-159-169>

16. Chebykin, O. Ya. (2020). Emotional intelligence, its cognitive and thinking features and functions. *Science and Education*, 1, 19–28. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2020-1-3>

17. Yatsiuk, M. (2019). Emotional intelligence of personality (in the context of the New Ukrainian School). *Vinnitsia: Dilo*. 2019. 105 p.

Ostopolets I.Yu., Yevstafiyeva I.V.

THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND FEMALE IDENTITY IN EARLY ADULTHOOD

The article examines the relationship between emotional intelligence and female identity in early adulthood. The relevance of the study is driven by social changes in contemporary society, increasing demands for individuals' psychological flexibility, and the need for effective emotional adaptation under conditions of heightened life stress. Female identity is considered a multidimensional psychological construct that integrates self-perception, acceptance of gender roles, and the integration of personal and social experience.

The paper presents the results of an empirical study of the characteristics of emotional intelligence and types of female identity among women in early adulthood. The findings indicate that the structure of emotional intelligence is heterogeneous: abilities related to recognizing and understanding emotions appear to be the most

developed, while the regulatory aspects of emotional functioning require further development. At the same time, the structure of gender identity among the participants demonstrates a tendency toward the combination of traditionally feminine and masculine characteristics, reflecting the formation of flexible models of femininity within the contemporary sociocultural context.

The analysis of relationships between the studied variables revealed that different aspects of gender identity are associated with different components of emotional intelligence. Feminine traits are more strongly related to emotional sensitivity and the ability to recognize the emotional experiences of others, whereas masculine characteristics are associated with regulatory aspects of emotional functioning. The strongest relationships with indicators of emotional intelligence were found for androgyny, suggesting that flexible models of gender identity contribute to the development of emotional intelligence.

Key words: *emotional intelligence, female identity, emotional regulation, early adulthood, gender roles, androgyny, psychological resources of personality.*

Остополець Ірина Юріївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Запоріжжя;

Євстафієва Інна Володимирівна – здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня С4 Психологія Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Запоріжжя.

Надходження статті: 24.04.2026

Прийняття статті до друку після рецензування: 24.05.2026

Оприлюднення статті: 29.05.2026

Ліцензія

Авторське право © Остополець Ірина, Євстафієва Інна, 2026

Стаття ліцензована відповідно до

CC BY-NC 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)